

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN TİBB UNİVERSİTETİ**

ERQOTERAPİYA

FƏNNİ ÜZRƏ

050803 – “Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya” ixtisası üzrə

TƏDRİS PROQRAMI

BAKİ – 2023

Tərtib edən:

**“Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya”
kafedrasının əməkdaşları**

Kafedra müdiri, t. .f.d. dosent Paşa Mehdiyev Surxay ođlu

 mza_____

t. .f.d., dosent S daq t Quliyeva Qədir qızı

 mza_____

t. .f.d., assistent Vaqif Cəlilov Çingiz ođlu

 mza_____

Rəy verənlər:

- 1. Universitet daxili**
- 2. Universitetdən kənar (yerli və ya xarici)**

Fənn proqramına Elm və Təhsil Nazirliyindən nəşr hüququ (qrif) o zaman alınır ki, sizin fənn Elm və Təhsil Nazirliyinin təsdiq etdiyi təhsil proqramında mövcuddur.

Fənn proqramına Azərbaycan Tibb Universitetindən nəşr hüququ (qrif) o zaman alınır ki, sizin fənn universitet tərəfindən müəyyən edilmiş fəndir və tədris işçi planında mövcuddur.

**Fənn proqramına Elm və Təhsil Nazirliyindən
nəşr hüququ (qrif) alınması üçün tələb olunan sənədlər**

- 1 – Kafedradan çıxarış
- 2 – Fakültə elmi şurasından çıxarış
- 3 – Tədris-metodik şuradan çıxarış (əgər şura varsa)
- 4 – 2 rəy (universitet daxili və kənar)
- 5 – Notariusdan təsdiq olunmuş ərizə forması (qrif almaq üçün)
- 6 – Fənn proqramı möhürlənmiş və imzalanmış (möhür universitetin; imza proqramı tərtib edənlərin)
- 7 – Rektörün adından Elm və Təhsil Nazirliyinə məktub
- 8 – A4 formatında təqdim etmək olar

**Fənn proqramına Azərbaycan Tibb Universitetində
nəşr hüququ (qrif) alınması üçün tələb olunan sənədlər**

- 1 – Kafedradan çıxarış
- 2 – Fakültə elmi şurasından çıxarış
- 3 – Tədris-metodik şuradan çıxarış (əgər şura varsa)
- 4 – 2 rəy (universitet daxili və kənar)
- 5 – Notariusdan təsdiq olunmuş ərizə forması (qrif almaq üçün)
- 6 – Fənn proqramı möhürlənmiş və imzalanmış (möhür universitetin; imza proqramı tərtib edənlərin)
- 7 – Kafedra müdirinin adından rektora məktub
- 8 – A4 formatında təqdim etmək olar

GİRİŞ

AKTS: 4

Ergoterapiya (yunan dilindən "" = hərəkət etmək, aktiv olmaq) əmək terapiyası (OT) olaraq da adlandırılır və "məşğul olmanın" insanın əsas ehtiyacı olduğunu və məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilən fəaliyyətin müalicəvi təsirlərə malik olduğu anlayışını ifadə edir. Bunun bioloji, psixoloji və sosial inkişafa təsir etmək və zənginləşdirmək kimi təsirləri vardır. Bu, reabilitasiya intizamıdır. Bu fənn idrak, fiziki, psixoloji, həm müvəqqəti, həm də daimi əlilliyi olan insanların psixomotor avtonomiyasını və gündəlik iş həyatında bacarıqlarını inkişaf etdirmək üçün, bərpa etmək və ya saxlamaq üçün qiymətləndirmə və müalicədən istifadə edir:

- gündəlik həyatda mümkün olan fərdi muxtariyyət (yuyulma, geyinmə, alış-veriş və s.);
- fiziki funksiyaların təkmilləşdirilməsi üçün məqsədyönlü yanaşmalar (hərəkət bacarıqları, əzələ gücü, koordinasiya və s.);
- konsentrasiya, yaddaş, zehinlilik kimi qabiliyyətləri inkişaf etdirmək üçün praktiki iş fəaliyyətləri;
- ekspressiv bacarıqların və sosial bacarıqların təşviqinə yönəlmiş işçi və qrup fəaliyyətləri (əl fəaliyyəti, yaradıcı fəaliyyətlər və s.).

Erqoterapiya (peşə terapiyası) vahid yanaşmaya əsaslanır, bütün insanları əhatə edir, yəni terapevtik hallara həm tibbi, həm psixoloji, həm də sosial yöndən baxmağa meyllidir. O, həmçinin gündəlik, iş və ictimai fəaliyyətlərdə muxtariyyət, müstəqillik və iştirakın artırılması üçün ekoloji maneələrin müəyyən edilməsi və aradan qaldırılması ilə metodlar hazırlayır. Peşə terapiyası təcrübəsi xəstə mərkəzli, sübuta əsaslanan elmi sağlamlıq xidmətidir.

Fənnin məqsədi :

Reabilitasiya qrup işində peşə terapiyasının (ergoterapiya) rolunu izah etmək, fəaliyyət sahələrində əsas iş və peşə qiymətləndirmə metodlarını müəyyənləşdirmək, müvafiq peşə və peşə yanaşmalarının hazırlanması barədə əsas məlumat və tətbiq nümunələri vermək.

Tələbə nəyi bilməlidir:

- 1- Reabilitasiyada komanda işində peşə və peşə terapiyasının rolu
- 2- Gündəlik həyat fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
- 3 -Gündəlik həyat fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi və praktik tətbiqi
- 4 -Gündəlik həyat fəaliyyətləri
- 5 -Transfer fəaliyyətləri biomexaniki prinsiplər
- 6 -Transfer fəaliyyətində praktik tətbiq
- 7 -Əl qiymətləndirilmə
- 8 -Əl reabilitasiyası
- 9 -Həssas qiymətləndirmə, Həssas müalicə
- 10 -Həssas inteqrasiya qiymətləndirmə və müalicə üsulları

Tələbə nəyi bacarmalıdır

Peşə və peşə terapiyasındakı ümumi göstəriciləri müəyyənləşdirir.

Peşə fəaliyyət sahələrində əsas qiymətləndirmələr aparır.

Fərqli problemləri olan xəstələrdə peşə terapiyasının əsas prinsiplərini başa düşür.

Qiymətləndirmə nəticələrinə görə əsas səviyyədə peşə müalicəsi yanaşmalarını tətbiq edir.

Tələbə nəyə yiyələnəlməlidir:

Komanda işində peşə terapiyasının rolu

Gündəlik həyat fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi və təlimi

Transfer fəaliyyət prinsipləri və tətbiqləri

Əl, sensasiya, hissiyyat inteqrasiyası qiymətləndirmələri və müalicə

Fərqli problemlərdə peşə müalicəsi yanaşma prinsipləri

PROQRAM

Proqram 30 saat müəhazirə, 30 saat praktik hissədən ibarətdir. proqrama daxil edilmiş dərslərin mövzuları cədvəl şəkilində aşağıda göstərilmişdir. Proqram boyunca tələbələr erqoterapiya, peşə terapevtinin vəzifələri, peşə prosesində müxtəlif xroniki və ya psixo-sosial, nevroloji xəstəliklərdən əziyyət çəkən insanların reabilitasiyası haqqında biliklər əldə edəcəklər.

Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya ixtisası üzrə II kurs tələbələri üçün

“erqoterapiya” fənnindən müəhazirələrin mövzu planı

Payız (I semestr)

Cəmi: saat 30

№	Topic Mövzu (mühazirə)	Saat
1	Erqoterapiya. Fənn haqqında ümumi məlumat Klinik təcrübəyə istiqamətlənmə	2
2	Xəstənin uyğunlaşması (Ətraf mühitə uyğunlaşmalar, Yaşlı böyüklər və onların ailələri üçün evdə və icmada ətraf mühitə uyğunlaşmalar, mənzil Uyğunlaşmaları: Mövcud təcrübələr və gələcək Problemlər	2
3	Əlillər üçün uyğunlaşma prinsipləri və təcrübələr	2
4	Peşə terapevti öyrədir və xəstə öyrənir Tədris müdaxilələri. yaşlılar və onların ailələri üçün tədris və müalicəvi vasitələr	2
5	Travmatik beyin xəsarətlərində metkoqnitiv peşə əsaslı təlim Beyin zədəsi olan insanlar üçün gündəlik həyat bacarıqlarının öyrədilməsi üçün metakoqnitiv zehni təsvir strategiyaları: Özünütənzimləmə və zehni təsəvvür proqramı. İnsult xəstələri arasında	2

	apraksiyanı kompensasiya etmək üçün strategiya - Koqnitiv Strategiya Təlimi	
6	Aktiv Öyrənmə Proqramları – Enerjiyə qənaət. Dağınq sklerozlu insanlara telekonfrans yolu ilə enerjiyə qənaət təhsilinin verilməsi	2
7	Aktiv öyrənmə proqramı – Psixotəhsil. Psixotədris Qrupları	2
8	Xəstəliyin idarə olunması təlimi: Kəskin psixiatriya palatasında residivin dəyişdirilməsi və rifahın təşkil edilməsi, Şizofreniyada psixososial müdaxilə	2
9	Nöromuskuloskeletal və hərəkət pozğunluğu ilə bağlı təlim	2
10	Neyroinkışaf terapiyası: Zehni geriliyi olan uşaqlarda sensor inteqrasiya və vestibulyar stimulyasiya müdaxiləsi	2
11	Peşə reabilitasiyası proqramları. İşin prinsipləri , təcrübəsi və Erqonomika	2
12	Depressiyadan əziyyət çəkən insanların işinə reinteqrasiya. Ağır ruhi xəstəliyi olan şəxslər üçün dəstəklənən məşğulluq. Ağır ruhi xəstəliyi olan insanlara həqiqi işlər almaqda yardım	2
13	Alzheimer xəstəliyi olan xəstələr üçün qruplarda istirahət fəaliyyətləri və sosiallaşmanın vasitəçiliyi ilə müdaxilə proqramının aparılması	2
14	Demanslı yaşlı insanların koqnitiv fəaliyyəti üçün bağçılıq Terapiyası. Tibbi musiqi terapiyası: Dəlilə əsaslanan prinsiplər və təcrübələr. Musiqi sağlamlıq və rifah üçün mənbə kimi	2
15	Profilaktik müdaxilələr. Sübutlara əsaslanan peşə terapiyasının aparılması üçün əsas elementlər	2

Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya ixtisası üzrə II kurs tələbələri üçün

“erqoterapiya” fənnindən təcrübə dərslərinin mövzu planı

Payız (I semestr)

Cəmi: saat 30

№	<i>Topic</i> <i>Mövzu (praktik məşğələ)</i>	<i>Saat</i>
1	Kumulyativ travmaları olan kompüter istifadəçiləri üçün erqonomik müdaxilə	2
2	Optimal Yerləşdirmə: Təkərli Kresloda Oturma Rahatlığı və narahatlığı	2
3	Əlil arabasına müdaxilə: Prinsiplər və Təcrübə	2
4	Funksional Elektrik Stimulyasiya Müalicəsi: Tutmaq və uzanmaq üçün fərdiləşdirilmiş Neyroprotez	2
5	Splint: Kəskin zədələnmiş əl üçün səfərbərlik, korreksiyaedici splintaj və təzyiq terapiyası. Splinting: Yerləşdirmə, ödem və çarıqların idarə edilməsi	2
6	Əlilliyi olan uşaqlar üçün köməkçi qurğular	2
7	Görmə zəifliyində müdaxilə: Köməkçi Texnologiyanın Alınması və İnteqrasiya Edilməsi üçün Qərarların Qəbul edilməsi	2
8	Əl vasitələrinin dizaynı: İstifadəçilərin hiss etdiyi rahatlıq və narahatlıq	2
9	İcmada ciddi ruhi Xəstəliklərlə yaşayan şəxslər üçün müvəqqəti uyğunlaşma	2

10	Demanslı xəstələrə və gündəlik fəaliyyətdə olan baxıcılara tədris və dəstək	2
11	Müxtəlif dərman maddələrədən istifadə pozğunluğu olan xəstələrin davranışına reabilitasiya yanaşma. Həyat tərzinin modifikasiyası ilə panik atak pozğunluqlarına müdaxilə	2
12	Hərəkət məhdudluğu: Üst Əza motorunun təkmilləşdirilməsi üçün fiziki Müdaxilə. Üst ekstremitələrin funksiyasının bərpası üçün məhdudluqla induksiya edilən hərəkət terapiyası: Üst ekstremitələrin funksiyasının bərpası üçün məhdudluqla induksiya edilən hərəkət terapiyası: Hemiparezin tətbiqi	2
13	Parkinson xəstəliyi ilə yaşayan insanlarda öz danışıqları ilə müalicə üçün strategiya	2
14	Botulinum neyrotoksininin inyeksiyasından sonra uşaqlarda üst əzələlərin hərəkəti təlimi	2
15	Ağrının idarə olunması: Multidisiplinar yanaşmalar və xroniki ağrıdan əziyyət çəkənlər üçün gələcək elektron sağlamlıq müdaxilələri Ağrının idarə olunması: Xroniki Bel Ağrısı xəstələri üçün Funksional Bərpa	2

METODİKİ TƏMINAT:

1. Ingrid Söderback Editor. / International Handbook of Occupational Therapy Interventions//ISBN: 978-0-387-75423-9 e-ISBN: 978-0-387-75424-6 DOI: 10.1007/978-0-387-75424-6 /Dordrecht Heidelberg London New York Library of Congress Control Number: 2009927464 © Springer Science+Business Media, LLC 2009.

TEXNİKİ TƏCHİZAT:

Fənn üzrə mühazirə və praktiki məşğələlər multimedia avadanlıqları (proyektor, ekran və s.) ilə təchiz olunmuş auditoriyalarda keçirilir.

Kağız formatı 60x84 **1 / 16**
Sifariş . Tiraj 30.

Azərbaycan Tibb Universitetinin
nəşriyyatında çap edilmişdir.
Tel.: (012) 595-55-76